

**VAI TRÒ CỦA GIA ĐÌNH
TRONG GIÁO DỤC GIỚI TÍNH CHO TRẺ VỊ THÀNH NIÊN
HUYỆN VĨNH THẠNH, THÀNH PHỐ CẦN THƠ**

Nguyễn Thị Minh Xuân
Trung tâm Dân số-Kế hoạch hóa gia đình
Huyện Vĩnh Thạnh, thành phố Cần Thơ

Giáo dục giới tính cho trẻ vị thành niên nhằm giáo dục mối quan hệ nhân văn, có trách nhiệm và ý nghĩa thiết thực trong cuộc sống hiện nay giữa nam và nữ; Giáo dục của Nhà trường, xã hội chỉ có hiệu quả khi có giáo dục từ gia đình làm cơ sở. Vì vậy, trong ba lực lượng tham gia vào quá trình giáo dục trẻ, chúng ta có thể khẳng định gia đình giữ vị trí trung tâm và giáo dục giới tính bắt đầu ngay từ trong giáo dục gia đình.

Từ khóa: Giáo dục giới tính.

ABSTRACT

Sex education for minors aims to educate human relations, responsibility and practical significance in the life between boys and girls nowadays, school education, society only has the effects based on the family education. Therefore, among three forces attend to education the children, we can confirm that family holds a central position and sex education starts from the family education.

Keywords: Sex education

1. Một số khái niệm:

1.1. Vai trò: là một hành vi được xác lập một cách khách quan căn cứ vào đòi hỏi của xã hội đối với từng vị thế nhất định để thực hiện quyền và nghĩa vụ tương ứng đối với các vị thế đó

1.2. Gia đình: Theo Luật Hôn nhân và Gia đình năm 2014: gia đình là tập hợp những người gắn bó với nhau do hôn nhân, quan hệ huyết thống hoặc quan hệ nuôi dưỡng, làm phát sinh các quyền và nghĩa vụ.

1.3. Giáo dục giới tính: Giáo dục giới tính là hướng dẫn về các vấn đề liên quan đến tình dục của con người, trong đó có quan hệ tình cảm và trách nhiệm, giải

phẫu thuật đẻ con người, hoạt động tình dục, sinh sản hữu tính, tuổi đồng ý, sức khỏe sinh sản, quyền sinh sản, tình dục an toàn, kiểm soát sinh đẻ và kiêng cử tình dục; giáo dục giới tính bao gồm tất cả các khía cạnh này được gọi là giáo dục giới tính toàn diện, giáo dục giới tính cũng chính là giáo dục tình dục.

1.4. Trẻ Vị thành niên: Theo Tổ chức Y tế Thế giới Vị thành niên là những người ở độ tuổi từ 10 đến 19 tuổi.

2. Mục đích, ý nghĩa, vai trò của giáo dục giới tính trẻ Vị thành niên trong gia đình:

2.1. Mục đích của giáo dục giới tính cho trẻ Vị thành niên trong gia đình:

Trang bị cho trẻ Vị thành niên những kiến thức cần thiết, những giá trị, thái độ, kỹ năng phù hợp và mối quan hệ nhân văn có trách nhiệm giữa nam và nữ trên cơ sở xây dựng và hình thành những hành vi, thói quen, lành mạnh, loại bỏ những hành vi, thói quen tiêu cực trong các mối quan hệ và đối với xã hội.

2.2. Ý nghĩa của giáo dục giới tính cho trẻ Vị thành niên trong gia đình:

Giáo dục giới tính giúp trẻ Vị thành niên mở ra cho bản thân cơ hội, hướng suy nghĩ tích cực và tự tin, tự quyết định và lựa chọn những hành vi đúng đắn; giúp trẻ sống đúng với giới tính của mình và quý trọng giá trị bản thân; thúc đẩy những hành vi mang tính xã hội tích cực và do vậy sẽ giảm bớt tệ nạn xã hội..

2.3. Vai trò của gia đình trong giáo dục giới tính cho trẻ Vị thành niên:

Gia đình là môi trường đầu tiên chăm sóc, bảo vệ và giáo dục trẻ. Không có cha mẹ và người thân, trẻ sẽ cảm thấy cô đơn và rất dễ bị lôi cuốn vào con đường phạm tội. Môi trường giáo dục lành mạnh sẽ giúp trẻ phát triển đầy đủ và hài hòa về thể chất lẫn tinh thần, khoác lên mình cho trẻ hành trang là người có tri thức, đạo đức, có văn hóa và biết sống có trách nhiệm trước mọi tình huống khó khăn của cuộc sống. Chính điều này sẽ xây dựng tình cảm tốt đẹp của các em với các thành viên trong gia đình. Có thể nói, gia đình là cái gốc của con người, là cội nguồn của tình cảm, là cái nôi của sự bình yên.

3. Thực trạng vai trò của gia đình trong giáo dục giới tính cho trẻ Vị thành niên tại huyện Vĩnh Thạnh, thành phố Cần Thơ:

3.1. Tổng quan về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội huyện Vĩnh Thạnh, TP Cần Thơ.

Tổng diện tích tự nhiên của huyện năm 2017 là 29.759,06 ha, dân số 117.880 người, chiếm 21,17% diện tích và 9,61% dân số thành phố Cần Thơ, bao gồm 11 đơn vị hành chính (09 xã và 02 Thị trấn) với 56 ấp. Trong đó, trẻ vị thành niên có 13.141 trẻ chiếm 11,2% dân số toàn huyện .

3.2. Nhận thức về sự cần thiết của việc giáo dục giới tính

87,9% cán bộ, đoàn thể xã, thị trấn, và 72,7% gia đình cho rằng giáo dục giới tính cho trẻ vị thành niên là rất cần thiết

3.3. Thực trạng kiến thức về giáo dục giới tính cho trẻ vị thành niên

57.4% (gia đình) hiểu biết đúng, cho rằng tuổi vị thành niên là từ 10 - 19 tuổi

Với nhóm câu hỏi giáo dục về sức khỏe sinh sản, phòng tránh có thai, phá thai tuổi vị thành niên... được đánh giá khá cao, có 85,9 % gia đình quan tâm; bởi lẽ đây là nội dung gắn liền giới tính và liên quan đến vấn đề sinh sản. Hầu hết, gia đình đều hiểu các nội dung để giáo dục giới tính cho trẻ vị thành niên, do đó, khi câu hỏi đưa ra trên 90% trả lời đúng ở các nhóm câu hỏi. Khi hỏi Internet và ti vi, báo chí... là nguồn thông tin rất bổ ích đối với trẻ vị thành niên có 60,7% gia đình cho là đúng và ngược lại.

3.4. Tổ chức các hoạt động giáo dục giới tính

Sự phối hợp của gia đình với chính quyền địa phương, với nhà trường và giáo viên chủ nhiệm nhằm giáo dục giới tính cho trẻ vị thành niên chưa thường xuyên, thiếu liên tục; chỉ có khoảng 15% gia đình có phối hợp giáo dục giới tính cho trẻ.

4. Một số giải pháp phát huy vai trò gia đình trong giáo dục giới tính cho trẻ Vị thành niên tại huyện Vĩnh Thạnh, thành phố Cần Thơ.

Để phát huy tốt vai trò của gia đình trong giáo dục giới tính cho trẻ vị thành niên, cần tập trung vào các giải pháp sau:

Thứ nhất, Nâng cao nhận thức của các tổ chức trong hệ thống chính trị, Mặt trận, đoàn thể, lực lượng xã hội về vai trò gia đình trong giáo dục giới tính cho trẻ vị thành niên: Cung cấp kiến thức về giáo dục giới tính cho cán bộ hội trong hệ thống chính trị, Mặt trận, đoàn thể, lực lượng xã hội về những nội dung cơ bản như: tâm sinh lý tuổi mới lớn, sức khỏe sinh sản tuổi vị thành niên, về giới tính, phòng tránh mang thai ngoài ý muốn, tình dục an toàn, kỹ năng sống; Luôn đổi mới nội dung và hình thức hoạt động, tạo điều kiện, môi trường thuận lợi nhằm phát huy sáng kiến, tài năng của bản thân để đưa những nội dung giáo dục phù hợp đến gia đình. Cần chủ động xây dựng mối quan hệ thân thiện với gia đình để cùng nhau giáo dục giúp các em có thể nâng cao hiểu biết xã hội, hình thành các giá trị sống đẹp cần vươn tới, giúp các em tự tin hơn khi hòa nhập cộng đồng;

Thứ hai, Tăng cường công tác giáo dục đời sống gia đình: Đây là một trong những nhân tố quan trọng quyết định sự thành công của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Cung cấp đến gia đình những kiến thức về chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước liên quan đến công tác gia đình - trẻ em như về giáo dục giới tính, chăm sóc sức khỏe sinh sản, kỹ năng sống, kỹ năng làm cha mẹ, kỹ năng xử lý tình huống, kỹ năng tuyên truyền...

Giáo dục ý thức cho trẻ vị thành niên đồng thời giúp gia đình ý thức được tầm quan trọng trong việc giáo dục và phát huy những giá trị truyền thống tốt đẹp của gia đình Việt Nam..

Thứ ba, Nâng cao nhận thức và kỹ năng của gia đình (cha, mẹ) về vị trí, vai trò và trách nhiệm trong giáo dục giới tính cho trẻ vị thành niên: Trẻ vị thành niên là lứa tuổi mong muốn được đối xử như một người trưởng thành, do vậy, trong cách dạy dỗ, đối xử, cha mẹ nên cho các em thể hiện được “cái tôi” của mình, luôn lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của con; cha mẹ không phải chỉ là người mang tri thức đến cho con mà phải là người hướng dẫn con đi tìm tri thức

Cha mẹ giáo dục cho con về giới tính phải hết sức tế nhị, nghiêm túc, giảng đến nơi đến chốn những điều con cần hiểu, tránh lan man vì những kiến thức về giới và giới tính khó bắt đầu như thế nào nhưng rất quan trọng

Cùng thảo luận nội dung, kỹ năng cách dạy trẻ cho hợp lý, logic đối với từng thành viên trong gia đình trước khi giáo dục trẻ vì đây là nội dung giáo dục rất nhạy cảm và tế nhị.

Thứ tư, Phát huy vai trò gia đình trong giáo dục giới tính cho trẻ vị thành niên thông qua các mối quan hệ giữa các thành viên trong gia đình. Mỗi thành viên trong gia đình xác định rõ vị trí, chức năng, vai trò của mình để phát huy tích cực của mình trong việc vun bồi, xây dựng gia đình hòa thuận, hạnh phúc; nề nếp, truyền thống đạo đức; ông, bà, cha mẹ phải là người gương mẫu, nền tảng cho con cháu noi theo về thái độ, hành vi giao tiếp, quan niệm sống; Cha mẹ có con trong độ tuổi vị thành niên chính là người điều tiết, tạo sự đoàn kết, gắn bó giữa các thành viên trong gia đình. Cùng nhau trao đổi, thống nhất nội dung để giáo dục trẻ; khích lệ trẻ đưa ra những ý kiến hay, có sáng tạo cho trẻ có thói quen tâm sự, để trẻ thực hiện nhưng phải có sự giám sát của người lớn

Thứ năm, Phát huy vai trò gia đình trong giáo dục giới tính trẻ vị thành niên thông qua việc phối hợp với chính quyền địa phương: Thường xuyên quan tâm đến trẻ, chăm sóc, lắng nghe, chia sẻ những tình cảm tạo sự gắn bó với trẻ từ đó giúp trẻ an tâm và suy nghĩ, hành động theo hướng tích cực. bên cạnh đó, tự giác, chủ động liên hệ với chính quyền địa phương để kịp thời phát hiện những hành vi sai lệch của trẻ là những thông tin vô cùng cần thiết phối hợp cùng địa phương có biện pháp uốn nắn, điều chỉnh giúp trẻ có hướng đi đúng và hành vi tích cực.

Thứ sáu, Phát huy vai trò gia đình trong giáo dục giới tính cho trẻ vị thành niên thông qua việc phối hợp với nhà trường và giáo viên chủ nhiệm: Gia đình, nhà trường và giáo viên chủ nhiệm là ba mối quan hệ không thể tách rời nhau khi trẻ còn ngồi trên ghế nhà trường; chính gì thế gia đình càng phối hợp chặt chẽ với nhà trường và giáo viên chủ nhiệm quan tâm đến sở thích, thời gian biểu trong học tập, mối quan hệ bạn bè của trẻ để theo dõi, rèn luyện, giáo dục trẻ; nhà trường cần quan tâm việc tư vấn học đường như: tư vấn về tâm sinh lý tuổi mới lớn, sức khỏe sinh sản, sức khỏe tình dục, phòng tránh mang thai ngoài ý muốn, giáo dục giới tính, nhằm cung cấp đến trẻ những thông tin phù hợp, dễ chấp nhận

5. Kết luận:

Tuổi vị thành niên là thời rạng đông của một đời người, là giai đoạn đẹp nhất của một cuộc đời, có bước qua sóng gió của tuổi vị thành niên các em mới trưởng thành. Trong gia đình, vai trò của cha mẹ vô cùng cao cả, nó chính là con thuyền vượt sóng đưa mỗi thành viên trong gia đình về bến đỗ bình yên, giáo dục trong gia đình là điều không thể thiếu, nó không dễ dàng như thực hiện mọi hoạt động mà đòi hỏi bậc làm cha mẹ phải biết yêu thương, chia sẻ trong những lúc khó khăn, cùng thống nhất nội dung cho phù hợp và đúng thời điểm để dạy con, GDGT cho con lại càng khó hơn; giáo dục như thế nào để trẻ hiểu và ý thức được đúng sai, khi bước vào dậy thì, sự phát triển của từng giai đoạn cơ thể, biết thế nào là tình bạn, tình yêu, biết cách phòng tránh mang thai ngoài ý muốn... để trẻ tự làm chủ bản thân tránh những tình huống xấu xảy ra góp phần hoàn thành các mục tiêu, chỉ tiêu do Nghị quyết số 21-NQ/TW ngày 25 tháng 10 năm 2017, Hội nghị lần thứ sáu Ban chấp hành Trung ương khóa XII đề ra về “công tác dân số trong tình mới”

6. Tài liệu tham khảo:

1. Quốc Hội (khóa XIII) (2014), *Luật Hôn nhân và gia đình*, NXB Hồng Đức
2. Quốc Hội (khóa XIII) (2016), *Luật Trẻ em*, NXB Hồng Đức.
3. Đặng Thị Bích Thủy (2013), “Mô hình ứng xử của cha mẹ đối với con cái vị thành niên”, *Tạp chí Nghiên cứu gia đình và giới*, HN

Giảng viên hướng dẫn

TS. Lưu Đức Tiến

BÀI BÁO KHOA HỌC

THỰC HIỆN CÔNG BỐ THEO QUY CHẾ ĐÀO TẠO THẠC SĨ

Bài báo khoa học của học viên

có xác nhận và đề xuất cho đăng của Giảng viên hướng dẫn

Bản tiếng Việt ©, TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM KỸ THUẬT TP. HỒ CHÍ MINH và TÁC GIẢ

Bản quyền tác phẩm đã được bảo hộ bởi Luật xuất bản và Luật Sở hữu trí tuệ Việt Nam. Nghiêm cấm mọi hình thức xuất bản, sao chụp, phát tán nội dung khi chưa có sự đồng ý của tác giả và Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật TP. Hồ Chí Minh.

ĐỂ CÓ BÀI BÁO KHOA HỌC TỐT, CẦN CHUNG TAY BẢO VỆ TÁC QUYỀN!

Thực hiện theo MTCL & KHTHMTCL Năm học 2018-2019 của Thư viện Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Tp. Hồ Chí Minh.